

Materiál na mimoriadne rokovanie

HSR SR 16.9.2025

bod 1

STANOVISKO

k Informácii o opatreniach zameraných na konsolidáciu verejných financií pre rok 2026

1. Popis návrhu

V roku 2023 boli prijaté prvé konsolidačné opatrenia a výsledný deficit podľa notifikácie Eurostatu bol v tomto roku 5,2 % HDP. Tieto konsolidačné opatrenia sa neprejavili v dostatočnej miere na hospodárení štátu v roku 2024, kedy deficit dosiahol až 5,3 % HDP, a to najmä z dôvodu zvyšovania výdavkov štátu. Zároveň bol v roku 2024 prijatý druhý konsolidačný balík v celkovom objeme cez 2 mld. €. Viaceré opatrenia konsolidačného balíka KOZ SR kritizovala, napriek tomu, že už nebolo možné reálne ich pripomienkovať. Napriek objemu konsolidácie, sa opakovane ukazuje, že výsledný efekt konsolidačných opatrení nie je dostatočný. Podľa odhadov sa deficit v roku 2025 stále drží takmer pri 5 % HDP.

Opatrenia z druhého konsolidačného balíka sa dotkli všetkých domácností a z nášho pohľadu sa najviac dotkli pracujúcich. Kombinácia opatrení z nášho pohľadu sťažila kolektívne vyjednávanie, najmä v oblasti odmeňovania, keďže zvýšila náklady podnikom, ktoré pravidelne nie sú ochotné pristúpiť k obmedzeniu svojich ziskov a každý náklad premietajú do cien. V rámci balíka sa upravil daňový bonus na dieťa, ktorý zamestnancov stojí okolo 172 mil. € ročne. Najväčšiu položku tvoril nárast DPH, ktorý prevažne zaplatia zamestnanci, keďže pracujúci výrazne ťahajú spotrebu domácností. Rovnako sa potvrdilo, že zvýšené sadzby sa premietli do konečných cien tovarov a služieb, a to najmä preto, že spolu so zvýšením sadzieb DPH sa zaviedla aj transakčná daň. Zároveň pripomíname, že Slovensko malo v poslednom období najvyššiu infláciu spomedzi krajín EÚ (dodávka dvojčífnú), a doteraz nedošlo k poklesu cien, len k spomaleniu ich ďalšieho rastu. Všetky tieto faktory spôsobili, že zamestnanci a bežní ľudia boli najviac dotknutí prijatými konsolidačnými opatreniami.

V uplynulom období vláda dostatočne nevyužila možnosti prijať postupné a nevyhnutné reformy tak, aby konsolidačné opatrenia mali reálny a dlhodobý efekt. Súbor opatrení sa opätovne predkladá na poslednú chvíľu a na základe politických dohôd. Sociálni partneri žiadali vecnú diskusiu tak, aby konsolidačné opatrenia nedopadali len na jednu skupinu obyvateľstva. Rovnako zodpovedne pristúpili ku konsolidácii tým, že poskytli vlastný súbor konsolidačných opatrení. Keďže od konsolidačných opatrení závisí zostavenie budúcoročného rozpočtu verejnej správy, ktorý je nevyhnutné predložiť do 15. októbra do NR SR, zužuje sa priestor na ich prípadnú úpravu.

V prípade konsolidačných opatrení by sme ocenili, keby sa pri zvyšovaní daní cielilo na zmenu daňového mixu a výraznejšie sa zdaňovali negatívne externality oproti zdaňovaniu aktivity. Opakujeme, že okrem iných reforiem sa mohlo začať pracovať na reforme daní z nehnuteľností, ktoré mohli priniesť zvýšené príjmy rozpočtu, a zároveň sa mohli nastaviť solidárnejšie a spravodlivejšie. Tieto ciele sú aj súčasťou Programového vyhlásenia vlády a zatiaľ k žiadnej reforme nedošlo. Najmä daňovo-odvodové zaťaženie práce sa neustále

zvyšuje. V súčasnosti už opätovne nie je žiadny časový priestor na zabezpečenie akýchkoľvek reforiem, ani na nastavenie férovej konsolidácie.

KOZ SR v rámci svojich konsolidačných návrhov zdôrazňovala, že stav verejných financií a služieb si vyžaduje urýchléné prijatie reforiem. Stanovenie dlhodobej vízie Slovenskej republiky by bol zárukou kontinuity rozvoja naprieč zmenami politických garnitúr.

KOZ SR je presvedčená, že jednotlivé konsolidačné návrhy mohla vláda predstavovať priebežne počas roka a zaradiť ich do štandardného legislatívneho procesu, čo by zabezpečilo väčšiu akceptáciu opatrení, širokú odbornú diskusiu, zapojenie sociálnych partnerov, predišlo by sa prípadným nedostatkom legislatívy a vytvorilo dostatočný časový priestor pripraviť sa na jednotlivé zmeny.

Minister financií Ladislav Kamenický predstavil konsolidačné opatrenia na rok 2026. Celkovo ide o 22 opatrení v sume 2,7 miliardy €. Cieľom je znížiť v budúcom roku deficit verejných financií na 4,1 až 4,3 % HDP z tohtoročných zhruba 5 %.

Väčšina opatrení opätovne zasahuje zamestnancov, čiže najväčší objem konsolidácie bude na pleciah zamestnancov, ktorí si na rozdiel od iných subjektov nevedia optimalizovať svoje povinnosti voči štátu.

Na mimoriadne rokovanie HSR SR sa súbor konsolidačných opatrení predkladá ako **Informácia o opatreniach zameraných na konsolidáciu verejných financií pre rok 2026**. Podľa materiálov schválených na rokovaní vlády SR (10.9.2025) sa konsolidačné úsilie skladá z dvoch návrhov:

- návrhu zákona, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s konsolidáciou verejných financií (ďalej len „návrh zákona“);
- návrhu nariadenia vlády Slovenskej republiky o zániku daňového nedoplatku zodpovedajúceho nezaplatenej sankcii prislúchajúcej k zaplatenej dani a o upustení od uloženia pokuty a od vyrubenia úroku z omeškania.

V rámci tlačovej besedy boli prezentované ďalšie opatrenia, ktoré buď nemajú legislatívne znenie, alebo sa pretavia priamo do návrhu rozpočtu verejnej správy.

KOZ SR formuluje svoje stanovisko ku všetkým prezentovaným konsolidačným opatreniam.

2. Stanovisko KOZ SR

KOZ SR predstavuje svoje stanovisko k jednotlivým konsolidačným opatreniam na základe stanovenia poradia skupín obyvateľstva, ktoré budú opatreniami najviac zasiahnuté:

1. Zamestnanci

Zamestnanci sú opätovne najviac konsolidáciou zaťažnou skupinou obyvateľstva. Opatrenia na zamestnancoch prispievajú ku konsolidácii vo výške cca 814 mil. €, a to bez zohľadnenia úspor na zamestnancoch vo verejnom sektore, ktoré zatiaľ neboli v opatreniach presnejšie vyčíslené a predstavujú ďalšie stovky miliónov úspor na zamestnancoch.

A) Zvýšenie zdravotných odvodov zamestnancov o jeden percentný bod – spolu so živnostníkmi to má priniesť **358 miliónov €**. Podľa doložky vplyvov je dopad na SZČO len 28,8 mil. €.

K Čl. XI návrhu zákona – Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení

Opatrenie sa negatívne prejaví na čistých mzdách zamestnancov, ktorí už v súčasnosti nesú najväčšie bremeno konsolidácie aj prostredníctvom neustále rastúcich cien. Zároveň má Slovensko už v súčasnosti jedno z najvyšších daňovo-odvodových zaťažení v rámci krajín EÚ, ktoré sa týmto opätovne zvyšuje. Takisto máme jeden z najväčších daňových klinov na mzdové náklady, ktorý sa uvedeným opatrením ešte zvýši. Opatrenie plošne zasiahne všetky príjmové skupiny zamestnancov. Výška daňovo-odvodového zaťaženia práce bola identifikovaná ako jedna z kľúčových výziev aj v odporúčaniach Rady k hospodárskej, sociálnej, štrukturálnej a rozpočtovej politike a politike zamestnanosti Slovenska 2025¹. Aj podľa Rady prekročilo daňovo-odvodové zaťaženie Slovenska (zdaňovanie príjmov z práce) priemer EÚ v prípade osôb s nízkymi príjmami – v prípade jednotlivcov, ktorí zarábajú 50 % priemernej mzdy, bola táto hodnota na úrovni 38,2 %, v porovnaní s priemerom EÚ na úrovni 31,8 %.

Zdravotný odvod je účelovo viazaný na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, ktorá sa navyše na Slovensku stáva stále nedostupnejšou a zdravotníctvo potrebuje akútnu reformu systému, ktorá zabezpečí efektívne vynakladanie finančných prostriedkov.

Zvyšovanie odvodov považujeme za rozporné aj s Programovým vyhlásením vlády, keďže zdravotný odvod je formou dane: *„V oblasti zdaňovania vláda zabezpečí horizontálnu spravodlivosť zmenou pomeru medzi zdanením majetku a kapitálu a zdanením príjmov z práce, pričom bude reflektovať vyššie zdanenie negatívnych externalít.“*

KOZ SR zásadne nesúhlasí s navrhovanou úpravou, keďže je v rozpore s dlhodobou požiadavkou KOZ SR na zmenu daňového (daňovo-odvodového) mixu.

B) Zmeny v troch sviatkoch a zrušenie zákazu maloobchodného predaja vo sviatok.

Koalícia chce natrvalo zrušiť voľno na 17. novembra (nebude dňom pracovného pokoja). Počas ďalších dvoch sviatkov, a to 6. januára a 8. mája, sa bude pracovať iba na budúci rok (nebudú dňom pracovného pokoja v roku 2026). Zákaz predaja cez sviatky sa ruší, možno s výnimkou Vianoc. Spolu so zrušením sviatkov prinesie **230 mil. €**.

K Čl. I návrhu zákona – Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce

K Čl. III návrhu zákona – Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 241/1993 Z. z. o štátnych sviatkoch, dňoch pracovného pokoja a pamätných dňoch

KOZ SR zásadne nesúhlasí so zrušením sviatkov ako dní pracovného pokoja. Napriek tvrdeniam, že máme jeden z najväčších počtov sviatkov z okolitých krajín, slovenskí zamestnanci majú jeden z najvyšších počtov odpracovaných hodín. Zároveň máme vysoký počet hodín odpracovaných v tzv. neštandardných pracovných časoch.

Napriek tomu, že sa predpokladajú pozitívne vplyvy na hospodárstvo krajiny, sme presvedčení o tom, že je nevyhnutné zvyšovať výkonnosť ekonomiky inováciami a zmenou ekonomického modelu a nie nárastom počtu odpracovaných hodín zamestnancami.

Zároveň aj v súčasnosti zamestnanci vykonávajú práce aj v dňoch pracovného pokoja, najmä v službách a v nepretržitých prevádzkach. Najvýraznejšie sa zrušenie pracovného pokoja dotkne

¹ https://commission.europa.eu/document/download/64a2fa5a-5b53-4497-9698-d3641bc0ac38_sk?filename=COM_2025_225_1_SK_ACT_part1_v2.pdf

pracovníkov v maloobchode, ktorí budú musieť v tento deň pracovať. Zamestnanci, ktorí v tento deň aj tak prácu vykonávajú, budú len ukrátení o mzdové zvýhodnenie za prácu vo sviatok, čím sa znížia ich priemerné mzdy. Výpadky z príjmov nie sú zanedbateľné a ilustruje ich tabuľka nižšie. Toto prinesie úsporu zamestnávateľom, zároveň aj výpadok z príjmov štátneho rozpočtu z daňovo-odvodového zaťaženia.

v hrubom (€)	výpadok v eurách pre zamestnanca			
	1 sviatok	2 sviatky	3 sviatky	4 sviatky
8 hodín pri minimálnej mzde 816 €	37,52	75,04	112,56	150,08
8 hodín pri mzde 1 000 €	45,98	91,96	137,94	183,92
8 hodín pri priemernej mzde 1 524 €	70,07	140,14	210,21	280,28
12 hodín pri minimálnej mzde 816 €	56,28	112,56	168,84	225,12
12 hodín pri mzde 1 000 €	68,96	137,92	206,88	275,84
12 hodín pri priemernej mzde 1 524 €	105,11	210,22	315,33	420,44

v čistom (€)	výpadok v eurách pre zamestnanca			
	1 sviatok	2 sviatky	3 sviatky	4 sviatky
8 hodín pri minimálnej mzde 816 €	30,43	60,86	91,29	121,72
8 hodín pri mzde 1 000 €	36,36	72,72	109,08	145,44
8 hodín pri priemernej mzde 1 524 €	53,26	106,52	159,78	213,04
12 hodín pri minimálnej mzde 816 €	45,64	91,28	136,92	182,56
12 hodín pri mzde 1 000 €	54,54	109,08	163,62	218,16
12 hodín pri priemernej mzde 1 524 €	79,90	159,80	239,70	319,60

Vlastný prepočet

Zákaz maloobchodného predaja vo sviatok považujeme za garanciu práva zamestnancov na odpočinok a možnosť tráviť čas s rodinou. KOZ SR podporila zavedenie a dodržiavanie tohto zákazu (platný od roku 2017), ktorý sa vzťahuje na väčšinu maloobchodných prevádzok s cieľom chrániť zamestnancov pred nadmerným pracovným zaťažením počas sviatkov. Opatrenie je zároveň nástrojom, ktorý pomáha vytvoriť rovnováhu medzi pracovným a osobným životom zamestnancov.

KOZ SR zásadne nesúhlasí s navrhovanou úpravou, keďže je v rozpore s dlhodobou požiadavkou KOZ SR na skracovanie pracovného času a požiadavkou na zosúladenie súkromného a pracovného života.

C) Zmeny v dávkach v nezamestnanosti. Postupne sa bude znižovať dávka v nezamestnanosti od 4. do 6. mesiaca podporného obdobia postupne o 10 %. Opatrenie ušetrí **24 mil. €**.

K Čl. V návrhu zákona – Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení

Opatrenie má podľa predkladateľa motivovať k návratu do zamestnania. Dávka v 1. až 3. mesiaci podporného obdobia bude vyplácaná bez zmeny na úrovni 50 % denného vymeriavacieho základu. V 4. mesiaci podporného obdobia poklesne na 40 %, v 5. mesiaci

podporného obdobia na 30 % a v 6. mesiaci podporného obdobia 20 % denného vymeriavacieho základu.

Základný fond poistenia v nezamestnanosti tvoria svojimi odvodmi prevažne zamestnanci a ich zamestnávateľia, ktorí sú povinne poistení v nezamestnanosti na rozdiel od živnostníkov, ktorí uvedené poistenie povinne neplatia. Fond je dlhodobo prebytkový, a to napriek tomu, že je v súčasnosti možné z neho financovať aj podporu v čase skrátenej práce.

Navrhované opatrenie zasiahne najviac znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, pre ktorých je zložitejšie po strate zamestnania sa uplatniť na trhu práce. Najmä starší uchádzači o zamestnanie v pred dôchodkovom veku, ktorí častokrát dlhodobo prispievajú do poistenia, sa ťažšie uplatňujú na trhu práce a neraz sú aj diskriminovaní z dôvodu veku. Namiesto motivovania k zamestnaniu, tak opatrenie môže uchádzačom o zamestnanie spôsobiť existenčné problémy a ešte prehĺbiť chudobu.

V súčasnosti síce je na Slovensku relatívne nízka miera nezamestnanosti, ale veková štruktúra uchádzačov o zamestnanie je stále nepriaznivá. Najväčší podiel tvoria mladí do 30 rokov, uchádzači o zamestnanie nad 50 rokov (takmer 30 % uchádzačov o zamestnanie) a dlhodobo nezamestnaní.

KOZ SR zásadne nesúhlasí s navrhovanou úpravou.

- D) Zvýši sa progresivita dane z príjmu fyzických osôb**, štát tým získa navyše viac ako **206 miliónov €**. Zavedú sa nové sadzby a posunú sa hranice. Zmeny sa dotknú aj nezdaniiteľnej časti základu dane. Opatrenia sú odlišné od opatrení prezentovaných na tlačovej konferencii.

K Čl. VII návrhu zákona – Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

Opatrenia sú odlišné od opatrení prezentovaných na tlačovej konferencii a vo väčšej miere zasiahnu zamestnancov (s mierne nadpriemernými príjmami), teda strednú vrstvu pracujúcich, a to najmä v dôsledku zníženia nezdaniiteľnej časti základu dane a posunutí hraníc základu dane pre nižšie sadzby dane smerom dole. V kombinácii s ostatnými opatreniami (zvýšený zdravotný odvod a zrušenie sviatkov) spôsobí zásah do životnej úrovne ľudí a zníži kúpyschopnosť obyvateľstva.

- **Zmeny v nezdaniiteľnej časti základu dane** – návrhom sa znižuje hranica na uplatnenie nezdaniiteľnej časti základu dane vo výške 21-násobku životného minima. V súčasnosti sa uplatňuje na základ dane rovný alebo nižší ako 92,8-násobok životného minima (pri životnom minime 284,13 € je to 26 367,26 € ročne, 2 197,27 € mesačne), po novom to bude 91,8-násobok životného minima (pri životnom minime 284,13 € je to 26 083,13 € ročne, 2 173,59 € mesačne). Na nezdaniiteľnú časť základu dane v plnej výške 21-násobku životného minima (pri životnom minime 284,13 € je to 5 966,73 € ročne, 497,23 € mesačne) budú mať nárok len zamestnanci do hrubého príjmu 2 173,59 € mesačne.

V súčasnosti sa pri základe dane vyššom ako 92,8-násobok sumy životného minima uplatňuje nezdaniiteľná časť ako rozdiel 44,2-násobku platného životného minima (pri životnom minime 284,13 € je to 12 558,55 € ročne a 1 046,55 € mesačne) a jednej štvrtiny základu dane. Základ dane sa posúva na 91,8-násobok sumy životného minima (pri životnom minime 284,13 € je to 26 083,13 € ročne, 2 173,59 € mesačne) a nad túto hranicu sa uplatňuje rozdiel 51,6-násobku platného životného minima pri životnom

minime 284,13 € je to 14 661,11 € ročne a 1 221,76 € mesačne) ale jednej tretiny základu dane. Pri hrubej mzde okolo 2 197 €, tak zamestnanec pri zvýšenom zdravotnom odvode bude mať o približne 20 € nižšiu čistú mzdu. Pri hrubej mzde okolo 2 500 € sa čistá mzda znižuje takmer o 30 € mesačne.

Pri uplatňovaní nezdaniteľnej časti základu dane na manželku sa rovnako posúvajú hranice. Rozdeľuje sa základ dane vyšší alebo nižší ako 154,8-násobok oproti v súčasnosti platnému 176,8-násobku životného minima. Uplatňuje sa rozdiel 70,8-násobku platného životného minima a jednej tretiny základu dane, oproti 63,4-násobku a jednej štvrtiny základu dane.

Vyššia progresivita sa tak zavádza aj do výšky uplatnenej nezdaniteľnej časti základu dane, čo negatívne ovplyvní aj zamestnancov s príjmami mierne nad priemernou mzdou.

- **Zmeny v sadzbách dane z príjmov fyzických osôb** – Zvýšenie progresivity v DPFO bolo jedným z návrhov konsolidačných opatrení KOZ SR, ktoré sme zaslali na vládu. Cieľom opatrenia KOZ SR bolo, aby zdaňovanie bolo postavené na princípoch progresivity, teda v súlade s Programom KOZ SR na roky 2022 – 2026. Naším cieľom bolo, aby sa opatrenie nedotklo osôb s priemernými príjmami ani strednej vrstvy, ale cielilo na vysokopríjmové osoby tak, aby najbohatší ľudia viac prispeli ku konsolidácii. V súčasnosti je sadzba dane z príjmov fyzickej osoby za rok 2025 pri životnom minime 273,99 € na úrovni 19 % z príjmov do 48 441,43 € (hrubý príjem cca 4 036,79 €) a 25 % z tej časti príjmov, ktorá presiahne 48 441,43 €. Pri zvýšenom životnom minime od nasledujúceho roka na 284,13 € je sadzba dane 19 % z príjmov do 50 234,18 € (hrubý príjem cca 4 186,18 €) a 25 % z tej časti príjmov, ktorá presiahne 50 234,18 €. KOZ SR navrhovala uvažovať so zavedením sadzby dane 35 % napr. pri ročných príjmoch nad 120 tis. €.

Návrh je výrazne progresívnejší:

	ročný príjem	mesačný príjem
19%	do 43 983,32 €	do 3 665,28 €
25%	nad 43 983,32 € do 60 349,21 €	nad 3 665,28 € do 5 029,10 €
30%	nad 60 349,21 € do 75 010,32 €	nad 5 029,10 € do 6 250,86 €
35%	nad 75 010,32 €	nad 6 250,86 €

Vlastný prepočet

Navrhuje sa 19 % sadzba pri základe dane do 154,8-násobku životného minima (od roku 2026 bude 284,13 €) = 43 983,32 € (3 665,28 € mesačne). Úroveň hrubého príjmu na uplatnenie 19 % dane sa zníži z tohto ročného 4 036,79 € (na budúci rok, ak by sa zmena neuplatnila by to bolo 4 186,18€) na 3 665,28 € mesačne.

Navrhuje sa 25 % sadzba pri tej časti základu dane nad 154,8-násobku do 212,4-násobku životného minima (od roku 2026 bude 284,13 €) = nad 43 983,32 € (3 665,28 € mesačne) do 60 349,21 € (5 029,10 € mesačne).

Nová sadzba 30 % pri tej časti základu dane nad 212,4-násobku do 264-násobku životného minima (od roku 2026 bude 284,13 €) = nad 60 349,21 € (5 029,10 € mesačne) do 75 010,32 € (6 250,86 € mesačne).

Nová sadzba 35 % pri tej časti základu dane nad 264-násobku životného minima (od roku 2026 bude 284,13 €) = 75 010,32 € (6 250,86 € mesačne).

Rovnako sa upravujú hranice aj pre fyzické osoby, ktoré majú príjmy z podnikania podľa § 6 ods. 1 a 2.

KOZ SR nesúhlasí s úpravami navrhnutými v oblasti nezdaniiteľnej časti základu dane a pri v súčasnosti platných sadzbách dane 19 % a 25 %, kde požaduje zachovanie súčasného stavu.

E) Budúci rok sa nebudú zvyšovať platy zamestnancov štátu a samospráv. Štát má ušetriť asi 10 % na mzdovej obálke (prepúšťanie, nevyplácanie odmien). Ďalšie znižovanie počtu dohodárov a poradcov. Individuálne zefektívnenie a racionalizácia pracovných pozícií. Opatrenia sú zaradené v rámci balíka úspory „veľkého šetrenia na štáte“ vo výške 1,14 mld. €. Možno predpokladať, že aspoň polovica uvedenej úspory bude na úkor zamestnancov štátu. Samosprávy usporia 130 mil. €, ďalšie úspory sa majú dosiahnuť pri nákupoch, verejnom obstarávaní a rušením či zlučovaním niektorých úradov. Zvyšok úspor bude na úkor zamestnancov. Len nulovú valorizáciu odhadujeme na 300 mil. €, o ktoré prídu zamestnanci.

Navrhované opatrenie bolo prezentované na tlačovej konferencii k predstaveniu konsolidačných opatrení. Predpokladáme, že opatrenie bude súčasťou návrhu rozpočtu verejnej správy pre rok 2026.

Vláda porušila dohodu z kolektívneho vyjednávania pre rok 2025 a 2026. Dohoda zo strany zástupcov zamestnancov na akceptovaní 800 € odmeny bola podmienená valorizáciou tarifných platov od januára 2026 o 5 %. Na uvedenú dohodu reflektoval aj návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2025 – 2027 (v časti hlavná kniha): *„Na základe vyjednaných podmienok kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa na roky 2025 a 2026 sú v rozpočte zabezpečené zdroje na vyplatenie odmeny v sume 800 eur na zamestnanca v roku 2025 a zároveň aj výdavky na valorizáciu platov od roku 2026 na úrovni 5 %.“*

Bolo nekorektné, že zástupcovia zamestnávateľov neboli schopní zabezpečiť podpísanie dohodnutých KZVS do konca roka 2024. KZVS pre rok 2025 boli nakoniec platné a účinné až od júla 2025.

V kontexte uvedeného vývoja možno uvedený návrh opatrenia považovať za hrubé porušenie korektného sociálneho dialógu, ktoré zároveň naruša dôveryhodnosť akýchkoľvek dohôd uzatvorených s vládou prostredníctvom kolektívnych vyjednávačov.

Vláda rezignovala na akékoľvek reformy aj v riadení štátu, ktoré by mohli priniesť úspory a napriek tomu pristupuje k plošným jednorazovým opatreniam bez predchádzajúcej konzultácie so sociálnym partnerom.

Podľa našich odhadov zamestnanci prídu o 300 mil. €, bez započítania úspor na ich prepúšťaní. Navyše sa zmrazením platových taríf prehĺbi problematické odmeňovanie vo verejnom sektore (niveľizácia platových taríf pod úroveň minimálnej mzdy).

Kvalitné verejné služby musia byť postavené na nezávislej a profesionálnej štátnej a verejnej službe. Profesionálna štátna a verejná služba musí byť postavená na zlepšení pracovných podmienok a stabilizovaní kvalitných a odborne zdatných zamestnancov. Šetreniu musí predchádzať zefektívňovanie procesov, ako aj personálne a procesné audity.

KOZ SR zásadne nesúhlasí s navrhovaným opatrením a požaduje dodržať dohodu z kolektívneho vyjednávania vyššieho stupňa, ktoré bolo ukončené v septembri 2024.

F) Zodvodnenie príjmu počas súčasného vylúčenia povinnosti platiť poistné (PN, materské, ošetrovné). Výnos 24 mil. €.

K Čl. V návrhu zákona – Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení

Navrhuje sa zjednotenie postupu platenia poistného, keďže v súčasnosti sa neplatí poistné z odmien vyplatených počas dočasnej pracovnej neschopnosti.

KOZ SR nemá k navrhovanému opatreniu výhrady.

G) Mimo opatrení prezentovaných na tlačovej konferencii sa upravuje zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách.

K Čl. IV návrhu zákona – Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách

Doplňajú sa základné sadzby stravného v eurách alebo v cudzej mene, ktoré ustanoví všeobecne záväzný právny predpis o osobitné základné sadzby stravného v eurách alebo v cudzej mene pre **niektoré skupiny zamestnancov a pre niektoré krajiny alebo skupiny krajín**, ktoré sú vyššie ako základné sadzby stravného, na základe posúdenia osobitných objektívnych potrieb príslušného odvetvia hospodárstva Slovenskej republiky.

Ďalej sa v § 13 ods. 6: So zamestnancom, ktorému častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, možno dohodnúť v pracovnej zmluve alebo v dohode o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru odchylne od tohto zákona podmienky na poskytovanie stravného v eurách alebo v cudzej mene, ako aj nižšie stravné, ako je ustanovené najviac však o 5 % doplná, že v prípade osobitnej základnej sadzby stravného o najviac 25 %.

Podľa dôvodovej správy predkladateľ pristúpil k zmenám z dôvodu tlaku na plošné zvýšenie sadzieb stravného pri zahraničných pracovných cestách. Úpravou chce predkladateľ eliminovať potenciálne výdavky rozpočtu verejnej správy ako aj potenciálne zníženie príjmov rozpočtu verejnej správy (z dôvodu zníženia výnosu dane z príjmov právnických osôb).

S navrhovanou úpravou nesúhlasíme. KOZ SR dlhodobo žiada MF SR o prehodnotenie súm stravného pri zahraničných pracovných cestách a doteraz nám nebolo vyhovené. Od účinnosti opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 401/2012 Z. z. z 12. decembra 2012, ktorým sa ustanovujú základné sadzby stravného v eurách alebo v cudzej mene pri zahraničných pracovných cestách nedošlo k jeho aktualizácii. KOZ SR je presvedčená, že za obdobie viac ako desiatich rokov došlo vo väčšine krajín k významnému nárastu v cenách, a to vrátane nárastu cien potravín a cien jedál a nealkoholických nápojov vo verejných stravovacích zariadeniach.

Aktuálna situácia v súvislosti s vývojom vojenského konfliktu na Ukrajine, či energetickou krízou spôsobili významný nárast cien nielen u nás, ale aj v ostatných krajinách sveta. Po odznení krízy spôsobenej pandemiou COVID-19 sa vo vyššej miere uskutočňujú prezenčné zahraničné pracovné cesty zamestnancov. Zároveň sme už od začiatku roka 2022 konfrontovaní s extrémnym rastom cien a to tak potravín, rovnako aj cien energií, čo vytvára tlak aj na nárast cien jedál a nealkoholických nápojov vo verejných stravovacích zariadeniach. Takto vysoký rast cien spôsobuje, že platné základné sadzby stravného nenapĺňajú základný účel zabezpečenia stravovania zamestnancov počas trvania zahraničnej pracovnej cesty, ktorým je stravovanie zodpovedajúce zásadám správnej výživy.

Predkladateľ takisto v dôvodovej správe uvádza, že dochádza k situáciám, kedy si zamestnanci musia dotovať stravné z vlastných peňažných prostriedkov. Navrhované opatrenie, ale umožňuje upraviť hodnoty stravného len u niektorých skupín zamestnancov a pre niektoré

krajiny alebo skupiny krajín, čo spôsobí neodôvodnenú diskrimináciu iných skupín zamestnancov od tých, ktorým bude sadzba stravného navýšená. Pritom sa prihliada na potreby odvetvia hospodárstva SR a nie na objektívne náklady na stravovanie zamestnanca. Tak ako je opatrenie navrhnuté vyvoláva odôvodnenú obavu, že ide o účelové zvýšenie príjmov vybranej skupiny zamestnancov.

KOZ SR preto požaduje navýšiť sadzby stravného pre všetkých zamestnancov.

2. Živnostníci

Opatrenia pri SZČO cielia aj na odstránenie, či zníženie počtu tzv. fiktívnych živností, preto k uvedeným opatreniam nemáme výhrady. Potencionálny výnos na živnostníkoch môže byť až 289 mil. €.

A) Zvýšenie zdravotných odvodov o jeden percentný bod. Výnos je vyčíslený v rámci zvýšenia odvodov aj zamestnancom, spolu 358 mil. €. Podľa doložky vplyvov je dopad na SZČO len 28,8 mil. €. Opatrenie by malo byť dočasné na obdobie od januára 2026 do decembra 2027.

K Čl. XI návrhu zákona – Zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení

Vo všeobecnosti je daňovo-odvodové zaťaženie SZČO výrazne nižšie oproti zaťaženiu zamestnancov / závislej práce. Priblíženie zaťaženia týchto skupín považujeme za prínosné aj v boji proti fiktívnym živnostiam. Keďže sa navrhuje zvýšenie zaťaženia zamestnancov, je pochopiteľné, že sa navrhuje aj zvýšenie zaťaženia SZČO.

KOZ SR nemá k uvedenému opatreniu výhrady.

B) Skrátenie odvodových prázdnin u SZČO z 12 na 6 mesiacov. Dodatočný výnos má byť 119 mil. €.

K Čl. V návrhu zákona – Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení

K opatreniu nemáme výhrady, keďže to považujeme za prínosné aj k odstraňovaniu fiktívnych živností.

C) Vláda chce tiež bojovať proti takzvaným núteným alebo fiktívnym živnostiam. Prehodnotením definície nútených živností sa má od roku 2027 získať 40 mil. €.

K Čl. I návrhu zákona – Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce

K Čl. XIII návrhu zákona – Zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce

Predpokladá sa pokles vynútených živností o 10 % ročne. Prínos do rozpočtu je odhadovaný až od roku 2027. Spolu so zmenou definície sa navrhuje aj zvýšenie sankcií za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania, zvyšuje sa spodná sadzba z 2 000 € na 4 000 €, a ak ide o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne zvyšuje sa sadzba z najmenej 5 000 € na 8 000 €. Zároveň, ak sa pokuta uhradí do 15 dní vo výške dvoch tretín vyrubenej pokuty, považuje sa za zaplatenú.

Vo všeobecnosti podporujeme boj proti fiktívnym živnostiam. Zároveň musíme konštatovať, že sme sa zúčastnili rokovaní s MPSVaR, z ktorých vyplynulo, že v medziach definície závislej

práce už nie je veľa možností na zlepšenie. V boji proti fiktívnym živnostiam však môže prispieť zvýšenie daňovo-odvodového zaťaženia, ktoré sa priblíži zaťaženiu zamestnancov, ktorí nemajú žiadny priestor na daňovú optimalizáciu.

KOZ SR podporuje navrhované opatrenie.

- D) Živnostníkom sa zvýšia minimálne sociálne odvody o 20 %**, keďže sa minimálny vymeriavací základ zdvihne z 50 na 60 % priemernej mzdy. Opatrenie má zabezpečiť, aby SZČO nespadli do minimálneho dôchodku a zvýši budúce dôchodky o 13 %. Do rozpočtu to má priniesť **102 mil. €**.

K Čl. V návrhu zákona – Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení

K opatreniu nemáme výhrady, keďže to považujeme za prínosné aj k odstraňovaniu fiktívnych živností. Opatrenie približuje odvodové zaťaženie SZČO k zaťaženiu zamestnancov. Opatrenie bude pozitívne vplývať aj na budúce dôchodky SZČO a zabezpečí spravodlivejšie dôchodky vzhľadom na objem zaplateného poistného v priebehu pracovného života.

KOZ SR podporuje navrhované opatrenie.

3. Štát

Štát má na svojich výdavkoch ušetriť 1,14 mld. €. Úrady majú obmedziť nakupovanie vozidiel, niektoré úrady sa spoja alebo zrušia. Minister financií ako príklad uviedol zrušenie Úradu pre reguláciu hazardných hier a údajne výkon kontroly má prejsť pod MF SR.

V rámci návrhu opatrení KOZ SR sme okrem iného upozornili na fakt, že len v posledných piatich rokoch došlo k vzniku niekoľkých nových inštitúcií, a to z politických dôvodov. Boli to napríklad Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR, Agentúra štátom podporovaného nájomného bývania, úrady vicepremiérov.

Vznik nových úradov zvýšil aj tlak na nárast počtu zamestnancov, ale najmä na ich prevádzku a riadenie. Centralizovanie činností na menšom počte ministerstiev a úradov a menšie nároky na administratívne budovy umožnia ušetriť niekoľko mil. €. Aj keď ide o symbolickú úsporu, vhodné by bolo znížiť aj počty štátnych tajomníkov na ministerstvách, ktorých je v súčasnosti rekordný počet. Na zváženie dávame aj možnosť, aby paušálne náhrady ústavných činiteľov podliehali daňovým povinnostiam.

Opatrenia zatiaľ nie sú nijako špecifikované a nepredchádzajú im reformné procesy, analytické zhodnotenie ani personálne či procesné audity. Celkový objem ušetrených prostriedkov tak považujeme za veľmi optimistický a zároveň z týchto dôvodov nevieme k navrhnutému opatreniu zaujať jednoznačný postoj.

- A) Opatrenia na úsporách nie sú konkretizované, preto nie je možné posúdiť dopad na zamestnancov** (okrem šetrenia na mzdových nákladoch – komentár uvádzame vyššie).

Podľa medializovaných údajov sa opatrenie opiera o politické dohody a nie je vytvorené na základe analytických zistení, čo znižuje ich realizovateľnosť a najmä nie je možné verifikovať reálnu úsporu.

Väčšinu odhadovaného objemu úspor „zaplatia“ zamestnanci verejného sektora, a to stratou práce (efekt zo zníženia počtu zamestnancov sa prejaví až v nasledujúcom roku, keďže je nevyhnutné vyplatiť odstupné a odchodné), či znížením miezd (nevyplatené odmeny, zvýšený zdravotný odvod, zrušenie sviatkov a tým náhrady mzdy). Nesúhlas v tejto časti je uvedený v časti stanoviska venovanej zamestnancom.

B) Zvyšuje sa osobitná daň pre ústavných činiteľov a poslancov z 5 % na 10 %. Sadzby dane sa uplatňujú navyše k zvýšenej DPFO.

K Čl. VII návrhu zákona – Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

Zdaniteľný príjem zo závislej činnosti plynúci prezidentovi Slovenskej republiky, poslancovi Národnej rady Slovenskej republiky, členovi vlády Slovenskej republiky, predsedovi a podpredsedovi Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky sa zvyšuje z 5 na 10 %.

Opatrenie nebolo samostatne vyčíslené, ale uvedené vo výnosoch za zvýšenie progresivity DPFO. Ide skôr o gesto smerom obyvateľom, že sa všetky skupiny podieľajú na konsolidácii.

Viac sa zdania aj mzdy ústavných činiteľov tým, že každú sadzbu dane budú mať o 10 percentuálnych bodov vyššiu, čiže napríklad príjmy nad 75-tisíc € ročne, sa im zdania sadzbou 35 % + 10 %.

Bližší komentár k samotnej progresivite DPFO je uvedený vyššie. Progresívna daň 25 % sa už v súčasnosti dotýka základných plátov ústavných činiteľov a poslancov. Ďalšie pásmo od hrubého príjmu cca 5 000 € mesačne sa dotkne minima vysokopostavených štátnych predstaviteľov, keďže časť príjmov je poskytovaných na základe paušálnych náhrad, ktoré sú od daňovo-odvodových povinností oslobodené.

Zvýšenie osobitnej dane pre ústavných činiteľov a poslancov vítame, zároveň ale uvádzame, že pokiaľ sa zvýšená daň, ale aj samotná daň nebude týkať paušálnych náhrad, tak sa ich zvýšenie sadzby dane dotkne minimálne.

4. Zamestnávateľa

Opatrenia pri zamestnávateľoch možno vyčíslieť v celkovej výške okolo 204 mil. €. Zamestnávateľa sa na ďalšom konsolidačnom balíku podieľajú v menšej miere ako zamestnanci.

Zároveň konštatujeme, že sa predchádzajúce konsolidačné opatrenia prejavili v zhoršení kolektívneho vyjednávania, najmä vo vyjednávaní ohľadom zvyšovania miezd zamestnancov. Toto, spolu s nemalým zaťažením zamestnancov prostredníctvom zvýšenia odvodov a cien, môže výrazne znížiť disponibilné finančné prostriedky zamestnancov, čo sa negatívne odrazí na kúpyschopnosti obyvateľstva a zníži spotrebu domácností. Napriek tomu vyčíslené opatrenia považujeme za menej škodlivé, ako je zavedená transakčná daň.

A) Daňové licencie sa zvýšia len pre veľké firmy. Pri zdaniteľných príjmoch nad 5 mil. € sa daňová licencia (minimálna DPPO) zvýši z 3 840 € na 11 520 €. Zvýšený príjem rozpočtu o 10 mil. €.

K Čl. VII návrhu zákona – Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

Návrh na zmenu v daňových licenciách sme mali aj v našich konsolidačných opatreniach. Navrhovali sme ich zvýšenie pri vyšších zdaniteľných príjmoch, alebo úpravy v rozpätiach, či zmenu na určenie percentom zo zdaniteľného príjmu, keďže v súčasnosti sú určené pevnou sumou (napr. minimálna daňová licencia pri zdaniteľných príjmoch 50 000 € je 340 €, čo predstavuje 0,68 %, ale pri zdaniteľných príjmoch 250 000 € je 960 €, čo predstavuje 0,38 %, atď. Určenie pevnou sumou zabezpečuje, že čím vyššie sú zdaniteľné príjmy, tým je z nich percentuálne nižšia minimálna daň.).

Uvedený návrh daňovej licencie predstavuje daňovú licenciu len vo výške 0,23 % z 5 mil. €, preto sme presvedčení, že **návrh mohol byť ambicióznejší.**

B) Predĺži sa obdobie, počas ktorého zamestnávateľ platí zamestnancovi náhradu príjmu počas dočasnej pracovnej neschopnosti, a to z prvých 10 dní jej trvania na 14 dní. – 25 mil. €

K Čl. V návrhu zákona – Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení

K Čl. VI návrhu zákona – Zákon č. 462/2003 Z. z. o náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Prezentované opatrenie má vplyv len na náklady zamestnávateľa, ktorý prevezme náklady Sociálnej poisťovne a nemenia sa nároky zamestnanca.

KOZ SR nemá k opatreniu výhrady.

C) Zvýšenie sadzby osobitného odvodu pre firmy v oblasti kolektívneho investovania zo 4,36 % na 15 %. Prínos je 5 mil. €.

K Čl. XV návrhu zákona – Zákon č. 235/2012 Z. z. o osobitnom odvode z podnikania v regulovaných odvetviach

Zavádza sa vyššia sadzba pre regulovanú osobu, ktorá je dôchodkovou správcovskou spoločnosťou, doplnkovou dôchodkovou spoločnosťou, alebo správcovskou spoločnosťou vykonávajúcou činnosť v oblasti kolektívneho investovania na základe povolenia udeleného NBS podľa osobitných predpisov, resp. vydaného príslušným regulačným orgánom v inom členskom štáte EÚ a štáte, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o EHS. Táto zvýšená sadzba sa prvýkrát použije na odvodové obdobie patriace do účtovného obdobia, ktoré začína po 31. decembri 2025.

Predkladateľ konštatoval, že ziskovosť sektora je nadpriemerne vysoká, preto nevieme posúdiť či 5 mil. € ako odhadovaný výnos je reálny a prínosný pre konsolidáciu.

KOZ SR nemá k opatreniu výhrady.

D) Zvýši sa zdanenie hazardu, štát má vybrať navyše 55 mil. €. Odvod na online hry sa zvýši z 27 na 30 %. Zvýšenie efektívneho zdanenia kamenných prevádzok z 14,3 % (kasína) a 16,9 % (herne) na vládou schválené % (ešte prebiehajú rokovania).

K Čl. XIV návrhu zákona – Zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách

K Čl. XVIII návrhu zákona – Zákon č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách

K Čl. XIX návrhu zákona – Zákon č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách

Súčasťou novelizácie zákona o hazardných hrách sú aj viaceré opatrenia týkajúce sa potlačania nelegálneho hazardu, a to najmä v priestore on-line/internetového hazardu, keďže aj tieto opatrenia prispievajú k zvýšeniu príjmov do rozpočtu verejnej správy z prevádzkovania licencovaných hazardných hier. V súvislosti s opatreniami na potlačanie nelegálneho internetového hazardu je potrebné novelizovať zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách. Zákonom č. 452/2009 Z. z. o elektronických komunikáciách sa upravuje blokovanie webového sídla, prostredníctvom ktorého sa poskytuje zakázaná ponuka. Blokovanie sa nebude vykonávať na základe príkazu súdu, ale priamo na základe zoznamu zakázaných ponúk vedeného Úradom pre reguláciu hazardných hier, ktorý bude takéto zakázané webové sídla identifikovať a ktorý bude zverejňovaný na webovom sídle úradu a aktualizovaný na týždennnej báze, pričom sa táto povinnosť bude musieť splniť najneskôr do 5 dní od zverejnenia zoznamu zakázaných ponúk alebo jeho aktualizácie. Zároveň bude obdobne platiť, že ak bude nejaké webové sídlo zo zoznamu zakázaných ponúk vyradené, prístup k nemu sa bude musieť bezodkladne obnoviť.

Zvyšujú sa sadzby odvodov za prevádzkovanie on-line hazardných hier, keďže tento segment v posledných rokoch výrazne vzrástol, pričom v záujme určitého zrovnoprávnenia zdaňovania hazardných hier sa vytvára priestor aj na zvýšenie odvodov za prevádzkovanie hazardných hier v kamenných prevádzkach, to znamená v herniach a v kasínach. Čo sa týka on-line hazardných hier, navrhuje sa zvýšenie sadzby odvodov z výťažku a z poplatku, resp. provízie za prevádzkovanie kurzových stávok v internetovej hri, ako aj za prevádzkovanie kurzových stávok v rámci kombinovanej licencie (v prevádzkach a v internetovej hri), a za prevádzkovanie internetových hier v internetovom kasíne, a to z 27 % na 30 %. Predpokladaný priemerný nárast príjmov pri zvýšení sadzby odvodu z 27 % na 30 % z výťažku bude za internetové hazardné hry predstavovať cca 32 mil. eur ročne. Čo sa týka kamenných prevádzok, navrhuje sa zvýšenie paušálneho ročného odvodu do štátneho rozpočtu za jedno technické zariadenie obsluhované priamo hráčmi zo 4 000 eur na 4 700 eur, za jeden výherný prístroj zo 4 000 eur na 9 300 eur, za jeden terminál videohier zo 4 700 eur na 6 000 eur a za jedno iné technické zariadenie rovnako zo 4 700 eur na 6 000 eur, a to tak za ich prevádzkovanie v hri ako aj v kasíne. Predpokladaný priemerný nárast príjmov pri uvedenom zvýšení paušálnych odvodov bude za hazardné hry v kamenných prevádzkach predstavovať cca 23 mil. eur ročne.

V rámci konsolidačných opatrení KOZ SR navrhovala výrazné zvýšenie dane z hazardu, keďže ide o negatívnu externalitu, preto nemá výhrady k navrhnutým opatreniam.

E) Zavedú sa poplatky z primárnych materiálov, ako je štrk, piesok, stavebný kameň.
Sadzba bude 1,35 € / tona. Výnos **24 mil. €.**

K Čl. II návrhu zákona – Zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon)

K Čl. XII návrhu zákona – Zákon č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde

K opatreniu nemáme výhrady. Zaťažená má byť len nová ťažba, ktorá predstavuje environmentálne záťaž. Podporí sa tak recyklácia stavebných materiálov.

KOZ SR nemá k opatreniu výhrady.

- F) Tiež sa obmedzí **odpočet DPH na autá na 50 %**, ak sa využívajú aj na súkromné účely. Pri využívaní len na podnikanie zostáva 100 % odpočtu DPH. Očakávaný výnos je **86 mil. €** – firmy, živnostníci.

K Čl. IX návrhu zákona – Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty

KOZ SR v rámci svojich opatrení navrhovala zrušenie možnosti pomerného odpočtu DPH. Navrhované opatrenia z tejto oblasti cielia na eliminovanie v zásade fiktívnych odpočtov, ktoré nemajú v skutočnosti súvis s vykonávanou podnikateľskou činnosťou.

Navrhovali sme aj zrušenie možnosti pomerného odpočtu DPH pri kúpe nebytových priestorov, ktoré majú duálne využitie aj na iné ako firemné účely (obvykle na bývanie), platiteľom DPH s cieľom zvýšiť príjmy verejných financií. Rovnako sme požadovali, aby analýze bol podrobený aj ostatný hmotný majetok v zmysle zákona (napr. osobné motorové vozidlá), najmä z hľadiska toho, či je možné skutočne preukázať, aká časť majetku je využívaná na firemné účely a v zmysle ďalších náležitostí zákona je možné DPH odpočítat' a či nedochádza k optimalizácii výšky zaplatenej dane aj z tohto hľadiska.

K navrhovanému opatreniu nemáme výhrady, keďže považujeme optimalizáciu daní podnikateľských subjektov za vysokú.

- G) **Mimo prezentovaných opatrení sa v odpočte výdavkov (nákladov) na investície** v § 30e, ods. 8 predlžuje obdobie, na ktoré sa investičný plán vypracúva zo šesť po sebe nasledujúcich zdaňovacích období na deväť.

K Čl. VII návrhu zákona – Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

K opatreniu nemáme výhrady.

5. Samospráva

Mestá, obce a VÚC majú dokopy ušetriť **130 miliónov eur**.

K opatreniu vo všeobecnosti nemáme výhrady, ale konkrétne podrobnosti nie sú zrejmé.

Zákonom sa upravuje len rozdelenie výnosu dane.

K Čl. X návrhu zákona – Zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon upravuje rozpočtové určenie, termíny poukazovania, spôsob rozdeľovania a poukazovania výnosu dane z príjmov fyzických osôb s výnimkou dane z príjmov, ktorá sa vyberá zrážkou (ďalej len „daň“), do rozpočtov obcí a rozpočtov vyšších územných celkov.

Výnos dane v príslušnom rozpočtovom roku sa pre obce znižuje z 55,1 % na 53 % a zároveň sa znižuje výnos dane pre VÚC z 29,5 % na 28,6 %.

K opatreniu nemáme výhrady.

6. Boj proti daňovým únikom a daňovej optimalizácii

Efektívny boj s daňovými únikami na dani z pridanej hodnoty – DPH je najdôležitejším zdrojom príjmu štátneho rozpočtu a druhým najdôležitejším zdrojom príjmu rozpočtu verejnej správy (výber DPH je vyšší ako celkový výber dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku, zároveň

DPH tvorí cez 40 % daňových príjmov verejnej správy). Zároveň je DPH náchylná na daňové úniky, čo dokazuje vysoká daňová medzera. Posledné údaje o daňovej medzere DPH uvádzajú, že dosahuje 14,6 %, čo predstavuje 1,4 mld. €. Odhad vývoja daňovej medzery pre rok 2023 bol jej pokles k 10,3 % z potenciálnej DPH (veľký vplyv malo správanie spotrebiteľov, ktorí prešli na bezhotovostné platby). Možno predpokladať, že po jej postupnom poklese v predchádzajúcich rokoch dôjde k jej nárastu v roku 2025, keďže v súvislosti s posilnením hotovostných platieb (obchádzanie transakčnej dane, zvýšenie limitov na platby v hotovosti, samotné zvýšenie sadzby DPH o 3 p. b.) môže dochádzať k väčšiemu obchádzaniu priznania a platenia DPH.

V prípade dane z príjmov právnických osôb sa v nemalej miere optimalizujú náklady aj výnosy, čo znižuje možnú vybratú daň. Odhadujeme, že vplyv nezaznamenanej ekonomiky na HDP sa môže stále držať na úrovni 15 % HDP, pričom úmyselné skresľovanie vykazovaných výsledkov hospodárenia môže byť na úrovni 10 % HDP.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, mohli byť návrhy opatrení v tejto oblasti ambicióznejšie a s vyšším potenciálom výberu než prezentovaných **95 mil. €**.

- A) Daňová amnestia.** Štát by mal získať ďalšie peniaze z toho, že dá na šesť mesiacov daňovú amnestiu. Kto doplatí od 1. januára 2026 do 30. januára daňový nedoplatok, nebude za to sankcionovaný (aj vyrubené pokuty budú amnestované). Vztahuje sa na daň z príjmu, DPH, spotrebné dane, daň z motorových vozidiel a daň z poistenia. Štát z toho očakáva **81 miliónov €**.

K návrhu nariadenia

Predkladaným návrhom nariadenia vláda ustanovuje podmienky zániku nedoplatku na sankcii, ktorým je vyrubená pokuta alebo uložený úrok z omeškania, ktorý prislúcha zaplatenej dani, ktorej správcom je daňový úrad alebo colný úrad. Tiež ustanovujú aj podmienky upustenia od uloženia sankcie prislúchajúcej k zaplatenej dani, ak sankcia ešte nebola uložená.

Ak daňový subjekt zaplatí vyrubenú daň v „náhradnej“ lehote uvedenej v nariadení t. j. od 1. januára 2026 do 30. júna 2026, nedoplatok na pokute a úroku z omeškania, ktorý prislúcha k tejto dani zanikne 30. septembra 2026. Ak pokuta nebola uložená alebo úrok z omeškania nebol vyrubený, správca dane ich nevyrubí, ak daň bude uhradená v období od 1. januára 2026 do 30. júna 2026.

Návrhom nariadenia sa tiež ustanovuje, že ak daňový subjekt nepodal daňové priznanie k zdaňovacím obdobiam, ku ktorým lehota na podanie daňového priznania uplynula do 30. septembra 2025 a túto povinnosť dodatočne splní v období od 1. januára 2026 do 30. januára 2026 a priznanú daň v rovnakom období aj zaplatí, nebude mu uložená pokuta ani vyrubený úrok z omeškania.

Opatrenie jednorazovo prispeje k zvýšeniu výberu daní. V rámci súboru opatrení KOZ SR sme uvádzali opatrenie zvýšiť efektívnosť výberu daní a boj proti daňovým únikom. **Aj keď uvedené opatrenie nie je priamo medzi nami navrhovanými, nemáme k nemu výhrady. Opatrenie, ale nezlepší dlhodobý výber daní a je len jednorazovým opatrením.**

- B) Zavedenie QR platieb.** Opatrenie má priniesť úsporu pre podnikateľov, aby sa vyhli kartovým poplatkom. Výnos **14 mil. €** potencionalne aj vyšší.

Opatrenie bolo len prezentované na tlačovej konferencii.

Zákazníkovi zostáva možnosť vybrať si spôsob platby. Niektoré reťazce majú vlastné riešenia, štátne ešte neexistuje, preto je realizovateľnosť opatrenia na plošnej úrovni od začiatku budúceho roka otázna, výnos je vzhľadom na veľkosť daňových únikov zanedbateľný.

KOZ SR nemá k opatreniu výhrady.

7. Všetky skupiny obyvateľstva

Uvedené opatrenia zasahujú všetky skupiny obyvateľstva bez rozdielu, ak využívajú nižšie uvedené služby, alebo nakupujú tovary.

A) DPH na potraviny so zvýšeným obsahom cukru a soli sa zvýši z 19 na 23 % (neplatí pre samotný cukor, soľ, detské výživy a pokrm, 100 % šľavy, mliečne výrobky a jogurty, DIA potraviny). Výnos **91 mil. €**.

K Čl. IX návrhu zákona – Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty

KOZ SR už v minulosti nenamietala zvyšovanie daňového zaťaženia negatívnych externalít. V rámci návrhu konsolidačných opatrení KOZ SR navrhovala zmeny v zdaňovaní negatívnych externalít, ako napríklad výrazné zvýšenie dane z hazardu, alkoholu a rozšírenie zdaňovania alternatívnych netabakových výrobkov a zavedenie dane za vonkajšiu reklamu.

Vo všeobecnosti možno uviesť, že ide o daň z tzv. negatívnych externalít a tieto z nášho pohľadu nie sú problematické. Takéto dane sú totiž uvažované zvyčajne na zdraví škodlivé správanie, či návyky. Vyššia daň nepredstavuje zvýšenie zaťaženia obyvateľstva, keďže nejde o skupinu základných, či životu nevyhnutných potravín. Bežný občan sa dani vie bez problémov vyhnúť tým, že výrobky zaťažené takouto daňou nebude kupovať (či obmedzí ich spotrebu).

V súvislosti s nevyhnutnosťou riešiť deficit verejných financií, tak zvýšenie dane z potravín so zvýšeným obsahom cukru a soli nerozporujeme.

B) Zdanenie bankových poplatkov za platbu kartou do hrania hazardných hier (12 mil. €).

K Čl. VII návrhu zákona – Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

V § 15, písm. b) sa sadzba dane pre právnickú osobu dopĺňa o 54 % sadzbu z osobitného základu dane zisteného podľa § 51eb. Nový § 51eb určuje Osobitný základ dane z výnosov (príjmov) z poplatkov za vykonanie platobnej operácie prostredníctvom platobnej karty v prospech hráčskeho účtu. Do osobitného základu dane sa zahrňajú výnosy (príjmy) z poplatkov za vykonanie platobnej operácie prostredníctvom platobnej karty v prospech hráčskeho účtu, ktoré banka alebo pobočka zahraničnej banky účtuje svojim klientom. Výnosy (príjmy) z poplatkov za vykonanie platobnej operácie prostredníctvom platobnej karty v prospech hráčskeho účtu sú súčasťou osobitného základu dane pri podaní daňového priznania podľa § 41 zdaňovaného sadzbou dane podľa § 15 písm. b) piateho bodu.

V rámci konsolidačných opatrení KOZ SR navrhovala výrazné zvýšenie dane z hazardu, keďže ide o negatívnu externalitu, preto nemá výhrady k navrhnutému opatreniu.

C) Zvýši sa sadzba dane z poistenia pri neživotnom poistení z 8 na 10 %. Predpokladaný výnos 36 mil. €.

K Čl. XVI návrhu zákona – Zákon č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve

V čase zavedenia dane z poistenia KOZ SR konštatovala, že daň ako taká predstavuje systémovojšie riešenie zdaňovania poistenia, než bol odvod z prijatého poistného z neživotného poistenia.

KOZ SR však zotrúva na názore, že odvedené finančné prostriedky by nemali byť iba príjmom štátneho rozpočtu, ale mali by byť účelne využité tak, ako je to štandardné v členských štátoch EÚ, na prevenciu, príp. odstraňovanie následkov poistných udalostí. Poistenie by malo zostať základnou nutnosťou ochrany zdravia, majetku, či vlastnej zodpovednosti fyzických a právnických osôb.

Zavedenie sadzby dane z poistenia vo výške 8 % sa v plnej miere prenieslo na klientov (zároveň sa poistenie týka bežných ľudí, ide napríklad aj o povinné zmluvné poistenie na motorové vozidlo, poistenie nehnuteľnosti pri hypotékach, atď...). Možno tak predpokladať, opätovný negatívny dopad na obyvateľov prostredníctvom zdraženia poistiek.

KOZ SR preto opätovne poukazuje na fakt, že fyzické osoby sú už výrazne zaťažené daňovou povinnosťou prostredníctvom dane z príjmov fyzických osôb, kde najmä pri dani zo závislej činnosti majú minimálny priestor na daňovú optimalizáciu. KOZ SR by preto očakávala spravodlivejšie prerozdelenie zaťaženia medzi právnické a fyzické osoby, aspoň zaradením povinných a často využívaných foriem poistení fyzickými osobami do nižších sadzieb dane. Aj keď daň odvádzajú poisťovne, tie ju v plnej miere prenášajú na spotrebiteľa a nie na úkor svojich ziskov.

KOZ SR upozorňuje, že zvýšené náklady na poistenie, môžu znížiť jeho atraktivnosť a môžu spôsobiť klesajúci záujem o poistenie aj s dopadom na zamestnanosť.

8. Dôchodcovia

Dôchodcovia budú jednou zo skupín najmenej zasiahnutou konsolidáciou, a to bez ohľadu na výšku dôchodku. Celková úspora je odhadovaná na 82 mil. €.

A) Nerušia sa 13. dôchodky, najbližšie tri roky sa však nebudú valorizovať (2026 až 2028 rovnaký 13. dôchodok vo výške 667,30 €). Úspora 34 mil. € v roku 2026.

K Čl. V návrhu zákona – Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení

V rokoch 2026 až 2028 sa navrhuje zachovať sumu 13. dôchodku na úrovni sumy 13. dôchodku určenej pre rok 2025. Zároveň sa navrhuje pre roky 2026 až 2028 zrušiť povinnosť pre Sociálnu poisťovňu zverejňovať na svojom webovom sídle na účely určenia sumy 13. dôchodku priemerné mesačné sumy príslušných dôchodkových dávok.

Predkladateľ uvádza, že za dva roky sa vynaložilo na dôchodky o 1,6 mld. € viac ako v predchádzajúcom období. **Napriek tomu sa navrhuje týmto opatrením úspora len vo výške 34 mil. € v roku 2026.**

- B) Kompenzácia počas materskej a rodičovskej dovolenky – odstránenie diskriminácie v dôchodkoch za uvedené obdobia.** Pri výpočte budúceho dôchodku sa zohľadní skutočný príjem. Opatrenie má priniesť úsporu **48 mil. €**.

Návrh zákona bol schválený na rokovaní vlády dňa 10. 9. 2025 – bod 5 Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Návrh zákona bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania a pripomienka KOZ SR bola vysporiadaná na rozporovom konaní.

9. Nezaradené opatrenia

- A) Zlepšenie kontrol počas trvania dočasnej pracovnej neschopnosti. Výnos 13 mil. €.**

Opatrenie nie je špecifikované, preto sa k nemu v súčasnosti nevieme vyjadriť.

- B) Navrhujú sa ešte dve opatrenia: zdanenie veľkých obchodných reťazcov a zavedenie digitálnej dane, zatiaľ bez konkretizácie.**

Opatrenia boli len prezentované na tlačovej konferencii. **Opatrenia nie sú špecifikované, preto sa k nim v súčasnosti nevieme vyjadriť.**

- C) Ešte sa predstavila „energopomoc“.** Ceny by bez pomoci štátu vzrástli cca o 30%. Na rok 2026 predpokladajú pomoc vo výške 435 mil. €. Priemerná domácnosť má vďaka vláde ušetriť 300 – 500 €.

KOZ SR v rámci svojich opatrení navrhovala „Zvýšiť adresnosť energopomoci“. Odhadované náklady na „energopomoc“ za obdobie rokov 2022 – 2024 sú na úrovni 4 mld. €, pričom sa poskytuje ešte aj na začiatku roka 2025. Navyše sa vyčísľujú aj tzv. náklady stratených príležitostí Slovenských elektrární v dôsledku poskytovania „zvýhodnenej“ elektriny pre domácnosti. Ide o hypotetický výpadok v príjmoch spoločnosti, ktorá mohla svoju produkciu predat' drahšie, no neurobila tak, čím sa vyčísľil ušlý príjem 850 mil. € až 1 mld. €².

V prípade nastavenia zmien v „energopomoci“ možno počítať s významnými úsporami. V súčasnosti nastavená „energopomoc“ je plošná a rovnako poskytovaná nízkopríjmovým aj vysokopríjmovým domácnostiam, čo je dlhodobo neudržateľné, a zároveň jej zrušenie môže spôsobiť skokové navýšenie cien na trhov, čo zasiahne všetky domácnosti, najviac tie nízkopríjmové.

KOZ SR odporúčala, aby sa takto nastavený systém nahradil postupným a prijateľným zvyšovaním cien, ktoré bude rešpektovať rast reálnych miezd. Výraznejšia pomoc by mala smerovať nízkopríjmovým domácnostiam, čo by zároveň výrazne znížilo náklady na pomoc. Za týmto účelom musia byť nastavené transparentné a spravodlivé kritéria definovania nízkopríjmových domácností a „energopomoc“ musí smerovať tam, kde je naozaj nevyhnutná. Tento cieľ sa naplní, ak sa zohľadní spôsob využívania jednotlivých energií (teda nebude sa podporovať nadštandardná spotreba na vykurovanie luxusného bývania a zariadenia) a pomoc bude limitovaná podľa typu (solventnosti) domácnosti.

² <https://www.energie-portal.sk/dokument/dotovanie-energie-energopomoc-ceny-energie-111374.aspx>

Okrem hľadania adresného nastavenia „energopomoci“ sme odporučili (už dlhodobo) zavedenie príspevku na bývanie, ktorý zahŕňa aj domácnosti ohrozené energetickou chudobou (predpokladom je definovanie energetickej chudoby, zároveň ide o záväzok vlády v Programovom vyhlásení vlády SR z roku 2023).

Nastavenie parametrov budúcej energopomoci nie je súčasťou predložených návrhov konsolidačných opatrení, preto sa k opatreniu nevieme v súčasnosti vyjadriť.

D) Banky majú zabezpečiť bonifikáciu úrokov na hypotéky

Opatrenie nebolo konkretizované, ale banky by mali prevziať bonifikáciu hypoték zo štátu. Odhad je do 50 mil. €. **V súčasnosti sa nedá k opatreniu vyjadriť, keďže nie je špecifikované.**

3. Závery a odporúčania

K jednotlivým navrhovaným opatreniam sa KOZ SR vyjadrila vo svojom stanovisku.

KOZ SR zásadne nesúhlasí s tým, že najväčšie bremeno konsolidácie je opätovne na zamestnancoch a žiada úpravy v opatreniach, s ktorými zásadne nesúhlasí.

Vláda SR môže pristúpiť k schváleniu iných opatrení, ktoré menej dopadnú na zamestnancov a bežné domácnosti. Za týmto účelom KOZ SR predstavila „Sumár návrhov konsolidačných opatrení z pohľadu KOZ SR“, ktoré doručila aj sociálnym partnerom.

KOZ SR nesúhlasí s predloženými konsolidačnými opatreniami.